

Zin

geven

Laure Wessemsius
loopt Vierdaagse
voor Chaneline

Voorlichting in Afrika
Weg met taboes
en fabeltjes

Eindhovense scholieren
helpen ontheemde
kinderen met leren

Hongersnood in Afrika
**Zoektocht
naar water**

DAAROM

Waar: Het zwaarst getroffen is de Zuid-Soedanese deelstaat Unity, maar ook in de deelstaten Upper Nile, Western Bahr el Gazal en Eastern Equatoria zijn mensen slachtoffer van de hongersnood.

Wie: Een medewerker van Cordaid in Zuid-Soedan deelt hulpgoederen uit aan de mensen die onze hulp het hardst nodig hebben: vrouwen, kinderen en gehandicapten.

Wat: Cordaid verstrekt extra voedzaam eten, waterzuiveringstabletten, ORS en visgerei aan de 1.500 zwaarst getroffen mensen in Leer

(Unity). En we voorzien nog eens 6.000 mensen, van wie 4.800 kinderen, van onder meer aanvullende voeding en medicijnen. De afgelopen jaren hielp Cordaid in Zuid-Soedan ook al 75.000 mensen aan onder meer visgerei, zaden, landbouwgereedschappen, zeilen, dekens en sanitaire voorzieningen. En daar blijven we mee doorgaan.

Waarom: Door het aanhoudende geweld zijn op verschillende plaatsen tienduizenden mensen hun dorpen ontvlucht. En de mensen die zijn gebleven, hebben hun land

niet bewerkt omdat het te gevaarlijk was en de toekomst te onzeker. Daardoor is er op verschillende plekken in het land geen of te weinig voedsel. Bovendien is er ook nog eens sprake van extreme droogte.

Wanneer: De VN waarschuwt voor de ergste catastrofe sinds de Tweede Wereldoorlog. Daarom startten de Samenwerkende Hulp Organisaties op 6 maart de **Giro555**-actie 'Help slachtoffers hongersnood'. De opbrengst aan het eind van de actiedag op 29 maart was ruim **30 miljoen euro**.

- Een grote hongerramp in onder andere Zuid-Soedan eist razendsnel steeds meer onschuldige levens.
- Alleen al in de deelstaat Unity dreigen 100.000 mensen om te komen van de honger.
- Het aantal ondervoede mensen kan oplopen tot 5,5 miljoen in heel Zuid-Soedan. Dit is ruim de helft van de bevolking.

Inhoud

Nr.2 mei 2017

Voorlichting in Afrika
**Weg met taboes
en fabeltjes**

14
Veerkracht

24
Eindhovense
scholieren helpen
ontheemde
kinderen met
leren

VERDER P2 **Daarom Hongersnood in Afrika** P4 Opstokers P5 Groeten uit P10 De ruimte P12 Vraag het Remco P13 Concreet P16 Inspiratie P17 Gedicht P18 Pillen in Angola P20 Noodhulp in Zuid-Soedan en Afghanistan P23 **Laure Wessemius** P26 Service P28 De spreuk van Kevin Rothuizen

Veel manieren om te helpen

De Cordaid-aanpak kenmerkt zich door samenwerking met de lokale bevolking in de meest kwetsbare gebieden, getroffen door oorlog, conflict en natuurgeweld. Daar maken we het verschil. We hebben programma's gericht op noodhulp zoals bij de hongersnood in Afrika (zie het artikel op de pagina hiernaast). Maar na een ramp werken we ook met lokale gemeenschappen hard aan structurele oplossingen zodat ze bij een eventuele volgende ramp niet zo hard getroffen worden. Hoe dat gaat, ziet u op pagina 14 en 15.

Wij geloven in de weerbaarheid en veerkracht van mensen om zichzelf te redden. Daarom helpen we mensen in Afghanistan en Zuid-Soedan ook door ze geld te geven. Onze ervaring is dat geld aanzet tot handelen, tot initiatief en eigen keuzes maken. En

je stimuleert ook nog eens de lokale economie. Alles over deze aanpak leest u in het interview met onze noodhulp-expert Marten Treffers op pagina 20.

Zo zorgen onze jarenlange ervaring en ons netwerk ervoor dat we steeds op innovatieve en impactvolle manieren structurele verandering kunnen creëren. Daarom zijn we ook zo blij met uw steun aan Cordaid, Cordaid Memisa, Cordaid Kinderstem, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Microkrediet en Cordaid Bond zonder Naam.

Onze medewerkers staan u graag te woord, ook voor vragen die niet met het magazine te maken hebben. U kunt reageren via een mail naar info@cordaid.nl. U kunt ook bellen met onze servicedesk, tijdens kantooruren: 070 - 3136233.

Cordaid memisa

Cordaid mensen in nood

Cordaid kinderstem

Cordaid microkrediet

Cordaid bond zonder naam

Coöperatief ondernemen werkt

Den Bosch | Om armoede in Nederland tegen te gaan, steunt Cordaid verschillende sociale coöperaties. Uitkeringsgerechtigden kunnen daar hun talenten ontplooiën en hun weg terugvinden naar de arbeidsmarkt. Dat deze werkwijze ook echt zin heeft, blijkt uit een afstudeeronderzoek van twee studenten aan de Avans Hogeschool in Den Bosch. Volgens het onderzoek heeft de coöperatie Copernikkel sterk bijgedragen aan het vergroten van de leefbaarheid in de wijk Boschveld. Door bedrijvigheid en ondernemerschap waait er een frisse wind door de wijk en dat heeft de economie ook goed gedaan.

€30.736

De studenten hebben berekend dat het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt de gemeenschap een besparing oplevert van €30.736 per jaar.

€30.648

Daarnaast levert de armoedebestrijding een besparing op van €30.648.

€26.000

Het terugdringen van sociaal isolement levert de gemeente een besparing op van €26.000.

Beschermde kusten op de Filipijnen

Filipijnen | De verwoesting die tyfoon Haiyan in 2013 heeft aangericht, ligt de inwoners van het Filipijnse schiereiland Guiuan nog vers in het geheugen. Slachtoffers moesten worden opgevangen, huizen herbouwd en er was snel water en voedsel nodig. Maar Cordaid is er niet alleen voor noodhulp. In de ruim drie jaar na de tyfoon is hard gewerkt aan de preventie van mogelijke nieuwe rampen en de bescherming van het kwetsbare gebied. Door

nauw samen te werken met de gemeenschap en de lokale overheid is het gelukt om een beschermde zone in te stellen voor het ecosysteem aan de kust, een zogenaamde 'Marine Protected Area'. Mangroven, zeegras en koralen zijn van groot belang voor het herstel van de biodiversiteit en om broedplaatsen voor vissen te beschermen en vloedgolven te dempen. Daarom is Cordaid met de lokale bevolking en de overheid aan de slag gegaan om

mangroven te planten en afspraken te maken over beheer van het kustgebied, waarbij lokale vissers ook zelf patrouilles uitvoeren tegen overbevissing. 'Het belangrijkste is dat alle partijen ervan overtuigd zijn geraakt dat bescherming van de kust noodzakelijk is', zegt Cordaid-medewerker Harna Rademaker. 'Dankzij het project is er ook weer voldoende te vissen in het gebied. Zo kunnen de bewoners in hun levensonderhoud blijven voorzien.'

Nationale Postcode Loterij schenkt 2,7 miljoen euro aan Cordaid

Nederland | De Nationale Postcode Loterij heeft bekend gemaakt dit jaar een recordbedrag van 341 miljoen euro te schenken aan een groot aantal goede doelen. Cordaid mocht in februari een cheque van 2,7 miljoen in ontvangst nemen. Sinds 1996 heeft Cordaid in totaal al 63,6 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij ontvangen. Alle Cordaid-medewerkers zijn erg blij met de schenking, waarmee we projecten in fragiele gebieden kunnen voortzetten en nieuwe kunnen starten.

Cordaid-directeur Kees Zevenbergen neemt van managing director Imme Rog (midden) de cheque van de Nationale Postcode Loterij in ontvangst.

Groeten
- uit -
Nederland

FOTOGRAFIE JACOB GUNTER

In het naaiatelier maken de vier vrouwen producten van gerecyclede stoffen.

Mooie boel in Groningen

Help startende
coöperaties mede
mogelijk maken
met uw gift aan

Cordaid
bond zonder naam

Een groep Groningse vrouwen nam na jaren van financiële onzekerheid het heft in eigen handen. Met de steun van onder andere Cordaid hebben zij in juni 2016 de deuren geopend van de sociale coöperatie Mooie Boel 050.

Een van de initiatiefneemsters, de van oorsprong Iraanse Sahar Lotfi, is universitair wiskundige. Toch wilde het haar maar niet lukken om in Nederland aan een baan te komen. 'Zonder een Nederlands diploma is het ontzettend moeilijk om in je eigen vakgebied aan de slag te gaan', vertelt Lotfi. 'Ik spreek de taal, maar wel met een accent. Dat schrikt af. Als het me al lukte om op gesprek te komen, werd ik daarna nooit terug gebeld. Op den duur frustreert dat heel erg. Je voelt je steeds minder waard worden.'

En juist dat gevoel van eigenwaarde is zo belangrijk om weer vol goede moed op de arbeidsmarkt terecht te komen, benadrukt

Dees van der Schaaf. Als wijkwerker heeft zij aan de wieg van de coöperatie gestaan. 'Ik zie dat de vrouwen na een paar maanden al heel anders in het leven staan. Ze stralen nu veel meer zelfvertrouwen uit en pakken zaken veel makkelijker op.' Inmiddels is de coöperatie uitgegroeid tot een echt

bedrijf waarin vier vrouwen met verschillende achtergronden in hun naaiatelier unieke producten maken van gerecyclede stoffen. Van wiskundige tot naaister; dat is nogal een wending. Kan Lotfi haar professionele kennis ook nog kwijt in haar nieuwe ambacht? 'Ik houd me in ieder geval bezig met alle digitale werkzaamheden rond het bedrijf', vertelt ze lachend. 'Oh, en ik mag ook de administratie doen.' ■

De dames van Mooie Boel 050 gaan graag aan de slag met nieuwe opdrachten. Heeft u oud materiaal liggen (zoals canvas, pvc- en textielzeilen) dat u wilt laten omtoveren tot een tas of een kledingstuk? Breng het dan naar Praktijkschool de Bolster aan de Multatulistraat 91 in Groningen of stuur een email naar nul50mb@gmail.com.

Bent u donateur van Cordaid Memisa? Dan maakt u dit gezondheidsproject mede mogelijk.

Cordaid
memisa

Voorlichting
in Afrika

Weg met taboes en fabeltjes

FOTOGRAFIE MARTIN VAN DER BELEN

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie krijgt meer dan vijftig procent van de vrouwen in sub-Sahara Afrika hun eerste kind voor hun 19e jaar. Eén van hen is Saafia uit Benin. Op haar 15de werd ze moeder.

Dag toekomst-dromen, dag school, dag jeugd. En dan had Saafia nog het geluk dat ze haar bevalling overleefde. Want als je lichaam nog niet volgroeid is, is de kans groter dat je in het kraambed sterft. Om daar iets aan te doen slaan organisaties in Nederland de handen ineen, samen met leraren, gezondheidswerkers, religieuze leiders, jeugdclubs en heel veel jongeren tussen de 10 en 24 jaar. In vier Franstalige Afrikaanse landen – de Centraal-Afrikaanse Republiek, het oosten van de Democratische Republiek Congo, Kameroen en Benin – werkt dit samenwerkingsverband onder leiding van Cordaid onder de naam Jeune S3: Santé, Sexualité, Sécurité.

Het devies: weg met taboes en nare fabeltjes als ‘je krijgt alleen aids als je seks hebt met een blonde vrouw’ of ‘condooms zijn niet goed want ze verdwijnen in de buik van de vrouw’. Cordaid streeft niet alleen naar goede seksuele voorlichting en medische begeleiding voor elke jongere,

maar vooral ook dat open over seksualiteit gesproken wordt en dat jongeren hun rechten kennen. In Afrika is meer openheid over seks dan in Nederland. Maar de fabels overheersen de feitelijk juiste informatie. We streven ook naar toegang tot anticonceptie, ter voorkoming van hiv en van ongewenste zwangerschappen. Goede samenwerking met religieuze leiders als imams en pastors is hierbij van groot belang. Alleen dan kunnen meisjes en jongens, vrouwen en mannen, individueel en als stel goed geïnformeerde keuzes maken en zelf beslissen of en wanneer ze kinderen willen.

Armoede is het probleem

Het gebeurt zelfs dat ouders uit pure armoede en wanhoop hun jonge dochters dwingen om zich te prostitueren. Karin de Graaf, medewerker van Cordaid: “Dat zien we in alle landen waar wij werken, specifiek in Benin en de

‘Goede samenwerking met religieuze leiders als imams en pastors is van groot belang’

Polydor, uit DR Congo, presenteert twee keer in de week een radioprogramma voor jongeren.

Polydor: 'Mijn programma gaat vooral over taboes, mythes en achterhaalde opvattingen.'

Centraal-Afrikaanse Republiek. Ouders geven hun dochters van 12, 13 jaar soms hormoonpillen zodat ze eerder hun lichaam kunnen verkopen voor seks en er geld is om eten te kopen. Natuurlijk moet je dan iets doen aan die armoede. Maar je moet ook seksuele voorlichting geven zodat die houding verandert. Wijzen op seksuele en reproductieve rechten, op aids en andere risico's. Die kennis is er vaak niet. Voor ouders is seksualiteit van hun kinderen taboe. En bij de kerk, waar veel jongeren heen gaan, kunnen ze ook niet terecht met vragen over seks voor het huwelijk. Laat staan dat er gezondheidscentra in de buurt zijn die ongetrouwde jongeren helpen om zich goed te beschermen en ongewenste zwangerschappen te voorkomen. Dáár werken we dus aan. Zeker in landen die al jaren geteisterd worden door oorlog en geweld is dat belangrijk, zoals de Centraal-Afrikaanse Republiek. Seksueel geweld en uitbuiting van jonge meisjes zijn

daar onderdeel van de conflict-situatie.

Openheid aanwakkeren

“Aan de jongeren ligt het meestal niet”, zegt Karin. “Die zijn heel *eager* om te praten over seks, voortplanting en alles wat je kan doen om zwangerschap en SOA's te voorkomen. Cordaid organiseert met veel succes voorlichtingsbijeenkomsten, film- en discussie-avonden, radioprogramma's, noem maar op. Het zijn vooral de instanties en volwassenen om hen heen die we moeten overtuigen van de noodzaak van objectieve seksuele voorlichting: ouders, priesters, imams, overheden, gezondheidswerkers, leerkrachten, lokale leiders. Eigenlijk zijn het jongeren die met hun openheid en leergierigheid de volwassenen opvoeden. Door jongeren een stem te geven, geven we ze meer inspraak en invloed in hun familie, hun dorp en zelfs hun land. En we geven hen de mogelijkheid om op basis van kennis zelf te beslissen over hun seksualiteit.”

Cordaid Memisa en Jeune S3

Het Jeune S3 project wordt gefinancierd door de Nederlandse overheid. Daarnaast wil Cordaid Memisa nog een methode ontwikkelen om vooral meisjes en jongens van 10 tot 14 jaar te bereiken.

Waarom? Ze leven zonder internet, zonder computers en er is weinig voorlichtingsmateriaal voor hun leeftijdsgroep.

Waar? Vaak op zogenaamde jeugdclubs, waar veel kinderen in het weekend naar toe gaan.

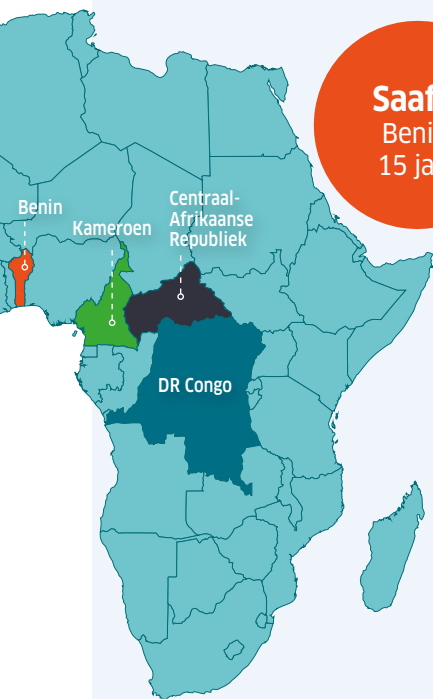
Wat? Tijdens twaalf bijeenkomsten, worden diverse onderwerpen besproken die verbonden zijn met seksualiteit, gezondheid en veiligheid: veranderingen in je lichaam, menstruatie, kinderen krijgen en gezinsplanning, gelijkheid tussen jongens en meisjes, hiv/aids. De gesprekken worden ondersteund door een boekje met herkenbare

illustraties en teksten in de lokale taal (er zijn er zes) en aangepast aan de lokale cultuur. Vooral illustraties zijn belangrijk, want lang niet iedereen kan lezen.

Wie? De begeleiders van de jeugdclubs spelen een belangrijke rol. Zij krijgen een eendaagse training hoe ze deze onderwerpen met de kinderen kunnen bespreken en er is een handleiding met discussievragen. Ook voor de ouders wordt een bijeenkomst georganiseerd zodat zij op de hoogte zijn en ze er thuis met hun kinderen over kunnen praten.

Alle steun om dit mogelijk te maken is welkom!

Saafia
Benin,
15 jaar

‘Ik raakte zwanger toen ik 13 was. Mijn ouders wilden me eerst niet meer zien. Ze stuurden me naar de familie van mijn vriendje, maar ook daar was ik niet welkom. Mijn vriendje trok zich niks meer van me aan. Mijn ouders, die erg arm zijn, hebben mij en mijn kind uiteindelijk geaccepteerd. Maar ik moest wel stoppen met school. Nu ben ik kind en moeder. Ik heb geen idee hoe ik mijn kind op kan voeden! Ik wist niets van seks of hoe je zwanger kon worden. Op school of thuis wordt er nooit over gepraat. Er zijn zoveel meisjes die moeder zijn, net als ik. Ik schaamde me om naar het gezondheidscentrum te gaan voor hulp en wist ook niet of ze daar hulp konden bieden. Hier in het jeugdcentrum kan ik met andere meisjes en met maatschappelijk werkers alle vragen bespreken. Hoe voorkom je zwangerschap? Hoe kun je jezelf beschermen? Wat kun je doen om hiv/aids te voorkomen? Het voelt goed en veilig. Hopelijk lukt het me om snel weer naar school te gaan. Dat is mijn grootste wens.’

Noëlla
Centraal-Afrikaanse Republiek,
18 jaar

‘Toen ik 16 was ging ik voor het eerst met een jongen naar bed. We waren vooral nieuwsgierig. Maar eigenlijk wist ik niet wat ik deed. Internet of smartphones hebben we niet en er met je ouders over praten is onmogelijk. Mijn tante las me na afloop de les. Ze zei dat we ons snel moesten laten screenen op hiv. Gelukkig was alles oké. Toen mijn moeder ervan hoorde was ze woest. School komt voor alles, vindt zij. En ik eigenlijk ook. Na die ervaring ben ik vrijwilligerswerk gaan doen voor mensen met hiv. Ik kom er steeds meer achter dat het jongeren gewoonweg ontbreekt aan basiskennis. En daarnaast stuiten zoveel jongens en meisjes op onwil bij hun ouders. Als ik jongens uitleg hoe ze een condoom moeten gebruiken, schrikken ze soms of worden kwaad. Gelukkig zijn er mannelijke collega's die het dan kunnen overnemen. We blijven informeren en begeleiden. Teveel jongeren zijn het slachtoffer van aids, van ongewenste zwangerschap en seksueel geweld.’

Martine
Kameroen

‘Ik werk bij ACMS, een partner van Jeune S3 in Kameroen. In 2006 mocht ik toevallig meedoen met een radioprogramma voor jongeren. Toen besepte ik ineens wat voor impact je kunt hebben. Sindsdien werk ik met jongeren en maken we bespreekbaar wat taboe is. Om je een idee te geven hoe het soms kan gaan, vertel ik kort het verhaal van Chantal. Zij werd als tiener door een oom verkracht en verstoten door de eigen familie. Ze zwierf rond, raakte zwanger, beviel van een kind. Straatarm was ze en verstoten door iedereen. Ze ging werken in een bordeel. Daar werd ze mishandeld door klanten. Ze belandde in het ziekenhuis. Pas daar werd ze eindelijk doorverwezen naar mensen die haar konden helpen en begeleiden. Toen veranderde haar leven. Vandaag is ze gelukkig getrouwd. Ze heeft een baan als jeugdwerker. Wat één goede doorverwijzing kan doen...’

Polydor
DR Congo,
24 jaar

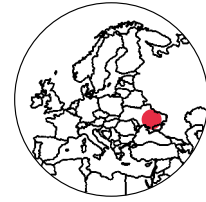
‘Twee keer in de week presenteer ik een radioprogramma voor jongeren in de stad Bukavu en omstreken - met steun van Jeune S3. Mijn programma gaat over seks, maar vooral over taboes, mythes en achterhaalde opvattingen. Bijvoorbeeld dat condooms alleen goed zijn voor prostituées. Of dat je losbandig zou zijn als je condooms gebruikt. Onzin. Het is een manier om jezelf te beschermen. Soms hebben luisteraars meer nodig dan mijn antwoord of uitleg. Dan verwijs ik door naar gezondheidscentra die hen kunnen helpen. Veel mensen vinden het maar niks, al dat gepraat over seks door jongeren. Seks is iets voor als je getrouwd bent, zeggen ze. Maar de realiteit is anders en het is die werkelijkheid die je bespreekbaar moet maken.’

‘Veel mensen vinden seks iets voor als je getrouwd bent, maar de realiteit is anders’

De ruimte

TARAMCHUK, OEKRAÏNE

In een land met 1,6 miljoen ontheemden en 3,8 miljoen mensen die hulp nodig hebben, zijn de uitdagingen overweldigend. Eén verhaal uit het conflict in Oekraïne is Cordaid-collega Valentyn Bebik het meeste bijgebleven.

De ruimte: 'Dit is het huis van het bejaarde echtpaar Anatoliy en Lyudmyla Bohma. Ik zal hun verhaal nooit meer vergeten. Beiden werden geboren in 1941. Kinderen van de oorlog dus. Hun hele leven werkten ze in de dorpsschool, ze gaven les in geschiedenis en literatuur. Toen in het oosten van Oekraïne de oorlog begon, veranderde alles. In februari 2015 werd het huis beschoten. Het is een wonder dat ze het hebben overleefd. Daarna bouwden de gepensioneerden hun huis zelf weer op met oude materialen die ze overal en nergens vandaan haalden.'

Andere ruimtes: 'De temperatuur in het huis is niet veel warmer dan buiten, dus proberen Anatoliy en Lyudmyla zich af en toe op te warmen in de gemeenschappelijke ruimtes in het dorp.'

Het uitzicht: 'Het huis kijkt uit op het dorp Taramchuk in het Maryynskiy district, op zo'n 35 kilometer van de stad Donetsk. Hier in het oosten van het land vinden zware gevechten plaats tussen de door Rusland gesteunde rebellen en het regeringsleger.'

Herstel: 'Mijn wens is dat we zoveel mogelijk mensen kunnen helpen. De oorlog in Oekraïne is helaas nog niet voorbij en we kunnen niet alle mensen in nood te helpen, maar we willen in ieder geval alles doen wat in onze macht ligt. We delen in dit gebied voedsel, warme kleding en brandstof uit en er wordt gewerkt aan een project om de beschadigde huizen te herstellen. Daarnaast bieden we getroffen families ook psychosociale ondersteuning, omdat in deze zware tijden veel mensen ook lijden aan een depressie.' ■

Vraag het Remco

Moeten we ons achter de dijken terugtrekken?

Er zijn mensen die vluchtelingen hoe dan ook willen tegenhouden. Met grenswachten en drones. Maar laten we realistisch zijn. In 2040, zo luidt de verwachting, zal een groep van 120 miljoen Afrikanen op drift zijn. Dat komt onder meer door de bevolkingstoename daar, terwijl door de klimaatverandering, grondstoffenschaarste en het gebrek aan eerlijke welvaartverdeling er gewapende conflicten zullen ontstaan. We zullen het niet erkennen, maar de oneerlijke verdeling van welvaart is de consequentie van ons handelen, zoals oneerlijke handelsverdragen waar vooral wij beter van worden. 120 Miljoen mensen, dat is twee keer zoveel als er mensen wereldwijd op de vlucht waren in 2014. Er vragen dan ook heel wat meer mensen bescherming in Europa dan de 1,25 miljoen in 2015. Zo'n enorme druk hou je niet tegen, hoe hoog je de dijken ook optrekt. We zullen een andere manier moeten zoeken om ermee om te gaan.

Opvang in de regio waar ze vandaan komen, klinkt het dan. En natuurlijk is dat een mooi streven. Als Cordaid doen wij ons hele bestaan al niet anders en we zullen daarmee doorgaan. Maar dat is geen middel tegen alle kwalen; soms is het zeer complex. Kijk maar naar de opvang van Syriërs in Libanon. Op een bevolking van vijf miljoen mensen vangt het kleine land drie miljoen vluchtelingen op. Wat denk je dat dat betekent voor zo'n maatschappij, en voor de wereld? Wat doen we om ze dáar te helpen het in goede banen te leiden?

Ik begrijp dat mensen een onveilig gevoel krijgen, gevoed door de toenemende complexiteit en snelle verandering van de moderne wereld. Feiten doen er helaas steeds minder toe als dat gevoel de overhand krijgt. Terroristen zijn dan ineens vluchtelingen en vluchtelingen terroristen, terwijl dat maar zelden zo is. En dat onze economie voor twee derde afhankelijk van het buitenland is, lijkt dan ineens ook niet meer te tellen.

Ik ben voor een plan op basis van feiten, medemenselijkheid, solidariteit en internationale samenwerking. De kraan moet daar dicht en we kunnen hier helpen beter te dweilen. Voor Cordaid zie ik een belangrijke rol. Bijvoorbeeld door kennis te delen over mensen die hierheen komen, en door methodieken die we met succes in fragiele staten toepassen ook hier in te zetten. Wij weten bijvoorbeeld hoe katholieken en moslims samen een school kunnen bouwen. Wij weten hoe belangrijk het is dat een politieagent die hier patrouilleert in een buitenwijk weet wat er speelt in Turkije en daarmee kan omgaan. Wij brengen maatschappelijke partijen met elkaar en met de overheid in contact. Op een vreedzame, constructieve manier. Nou vooruit, laat me dan één keer president Trump quoten: *The Netherlands can be great again*. Als we de instroom maar ten goede kunnen ombuigen. Daar helpen we graag bij. ■

SCHOLEN HEROPEND IN NOORD-IRAK

Irak | Ze zijn dolblij om weer naar school te mogen! Het is voor Nederlandse kinderen

misschien moeilijk voor te stellen, maar de 620 leerlingen van een basisschool in het Qayyarah district in Noord-Irak wilden niets liever dan dat de deuren van hun verwoeste school weer open zouden gaan. Cordaid werkte mee aan de wederopbouw van twee scholen in het door oorlog geteisterde gebied rond Mosul. Via het 'Cash for Work'-project werden

inwoners van het dorp in dienst genomen om de scholen te voorzien van watertanks, sanitair en elektriciteit. Twee vliegen in één klap dus, want op die manier krijgen families een inkomen en kunnen kinderen weer naar school. 'Deze school is de toekomst van het dorp', zei Piet Spaarman, hoofd landenkantoren van

Cordaid, nadat hij het lintje had doorgeknipt tijdens de heropening. Die toekomst zou al snel vorm krijgen. Na jaren geleefd te hebben onder het regime van IS, doen veel vrouwen nu hun niqaab af, scheren mannen hun baarden en durven kinderen weer buiten te spelen. In Qayyarah is een belangrijke stap gezet in de terugkeer naar het normale leven.

Warme maaltijden voor Aleppo

Syrië | 'Ik ben blij dat we in al deze vernietiging toch nog mensen kunnen helpen', zegt de Syrische hulpverlener Adnan vanuit Aleppo. Zijn stad heeft jarenlang geleden onder hevige gevechten en bombardementen. Duizenden inwoners zijn de stad ontvlucht en degenen die zijn achtergebleven proberen tussen de puinhopen weer een bestaan op te bouwen. Daarbij is het belangrijk

dat ze geholpen worden aan één van de eerste levensbehoeften: voedsel. Daarom heeft Cordaid een grote gaarkeuken geplaatst in het centrum van Aleppo, waar 8.000 warme maaltijden per dag worden geserveerd. Hiernaast beheert Cordaid ook nog twaalf centra voor voedseldistributie, verspreid over de hele stad. Al het voedsel dat wordt gebruikt komt van markten in de stad om zo ook de lokale economie te stimuleren. De koks zorgen er voor dat de maaltijden voldoen aan de belangrijkste voedingswaarden en energiebehoeftes.

50.000 boeren krijgen een gezonde onderneming dankzij Cordaid.

Beter boeren in Myanmar

Myanmar | 'De economie stimuleren in fragiele gebieden, dat is de manier van de toekomst,' zegt Laure Wessemius-Chibrac, hoofd van Cordaid Investments. 'Economische stabiliteit maakt een land minder vatbaar voor politieke onrust.'

Daarom werkt Cordaid in Myanmar samen met lokale sociale ondernemingen. Zowel Cordaid als de lokale partijen willen de voedselzekerheid in Myanmar verbeteren door duizenden kleine boeren te helpen om hun productie en daarmee hun inkomen te verbeteren. Cordaid is één van de eerste

organisaties die investeert in Myanmar, een tot voor kort zeer gesloten land. Wat anderhalf jaar geleden begon als een investering van 900.000 euro is inmiddels uitgegroeid tot een megaproject van bijna 10 miljoen euro.

Dat betekent dat er in 2019 zo'n 50.000 boeren een gezonde onderneming zullen hebben dankzij de hulp van Cordaid. De boeren worden financieel geholpen om de nodige landbouwmaterialen aan te kunnen schaffen. Op die manier kunnen zij hun bedrijf moderniseren en de productieschaal vergroten.

Veerkracht

Rampen treffen de armsten het hardst. Ze wonen vaak op locaties die het meest gevoelig zijn voor aardbevingen, tyfoons en overstromingen. En ze hebben vaak niets of niemand om op terug te vallen als ze huis en haard moeten verlaten. Cordaid vindt dat ook de allerarmsten zichzelf moeten kunnen redden. Voor, tijdens en ná een ramp.

Een ramp is geen natuurverschijnsel waar je niets anders tegen kunt doen dan wachten en reageren. Wij zien dat mensen en hun omgeving goed voorbereiden op een ramp, de gevolgen van een ramp beperkt. We geloven in de weerbaarheid en veerkracht van mensen om zichzelf te redden.

Noodhulp maakt mensen afhankelijk, daarom koppelt Cordaid noodhulp altijd aan wederopbouw, preventie en voorbereiding op een volgende ramp. Met de bevolking en lokale organisaties werken we aan structurele oplossingen.

Als een ramp toeslaat, kun je alles verliezen. Je dierbaren, je huis, je bron van inkomsten. Noodhulp is dan een eerste vereiste.

Met investeringen in voorbereiding en preventie redden we levens.

De meeste mensen in overstromingsgevoelige landen, zoals India en Bangladesh, kunnen niet zwemmen. Cordaid gaf kinderen en vrouwen zwemles en training hoe te handelen in het geval van een waterramp.

Cordaid bouwde na de aardbeving van 2010 in Haïti met de bewoners cycloon- en aardbevingsbestendige huizen. Deze hebben de recente aardbeving van 2016 doorstaan.

Cordaid leert veehouders in Ethiopië om stukken grasland te reserveren voor droge periodes. En adviseert hen om koeien en geiten te vervangen door kamelen. Die kunnen wel twee weken zonder water en geven drie keer zoveel melk als een koe.

We brengen met de lokale bevolking en autoriteiten de risico's in beeld, we maken (evacuatie)plannen, ontwikkelen manieren om in levensonderhoud te voorzien en leren de bevolking om te gaan met specifieke gevaren in hun leefomgeving.

We installeren waarschuwingssystemen, leiden reddingswerkers op en bouwen aardbevingbestendige huizen en scholen.

Cordaid bouwde de afgelopen decennia in Bangladesh een groot aantal shelters; betonnen gebouwen bestand tegen cyclonen én tegen overstromingen. Goed voor de opvang van een paar duizend mensen.

We versterken gemeenschappen, zodat mensen op elkaar kunnen terugvallen en samenwerken aan een stabiele en veilige leefomgeving. Zo hoeft de volgende ramp geen ramp te zijn.

In noodgevallen is het belangrijk dat mensen precies weten wat ze moeten doen. Cordaid stelde in Bangladesh en India reddingsteams samen en rustte ze zo uit dat zij adequaat kunnen reageren voor, tijdens en direct na een ramp.

5 jaar MamaBrood

In mei van dit jaar is het precies vijf jaar geleden dat er een nieuw brood werd geïntroduceerd door de Apeldoornse bakkerij Van der Wal Jolink en Patisserie en Broodspecialist van Otten uit Enter: MamaBrood. Vele warme bakkers verdeeld over heel Nederland volgden hun voorbeeld.

MamaBrood is een puur, ambachtelijk brood zonder kunstmatige toevoegingen. Van ieder verkocht MamaBrood gaat 20 cent naar de bestrijding van moederssterfte. Hierdoor hebben in de afgelopen jaren ruim 4.000 vrouwen een ongecompliceerde bevalling gehad in een kliniek onder geschoolde medische begeleiding. Dit is een prachtig resultaat.

Vraag uw warme bakker of zij dit brood ook verkopen of bel 0294-414559 voor de verkooppunten.

Tentoonstelling Humanity House, Den Haag

Ontmoet acht mensen met verhalen over vluchten, oorlog en conflict. Kruip eerst letterlijk in de huid van een vluchteling, voel hoe het is om in een oorlogs- of conflict-situatie te belanden en ontmoet daarna de mensen die dat in het echt hebben ervaren.

Na afloop van deze ervaring kun je op vertoon van deze bon een gratis kopje koffie of thee drinken in het Museum Café. www.humanityhouse.org

ZO MAAKT GELD GELUKKIG

Een spaarrekening openen voor je (klein)kind en tegelijk iets goeds doen? Dat kan door het openen van een rekening ASN Jeugdsparen. Sinds 2002 steunt ASN Bank kinderprojecten van Cordaid. Voor elke nieuwe rekening maakt ASN Bank vijf euro over aan Cordaid en we krijgen jaarlijks een donatie van de bank. Dat leverde in 2016 €195.000 op voor kinderen in Malawi, die daarmee meer kans hebben op een gelukkige toekomst.

www.asnbank.nl/jeugdsparen.

Koop een schort van deze jonge ondernemers

Zes studenten van het Hoornbeek college in Rotterdam richtten in het kader van hun MBO-opleiding een heuse onderneming op. Dit bedrijf - Nivys - verkoopt kookschorten. Naast het opzetten van een succesvolle onderneming door een kwalitatief goed product te verkopen, willen ze tegelijkertijd iets betekenen voor kinderen in de wereld die het veel minder goed hebben. Daarom schenken ze tien procent van ieder verkocht schort aan Cordaid. Cordaid is blij met dit geweldige initiatief.

Bestellen kan via www.nivys.nl

Koop een schort en steun daarmee Cordaid.

Oefening van hoop

*Ik wil mij steeds weer oefenen in de hoop.
Ik hoop dat ik in mensen het goede kan zien.
Ik hoop dat ik in deze tijd tekenen van hoop kan zien.
Ik hoop dat ik niet door wanhoop overspoeld zal worden.*

*Ik wil mij steeds weer oefenen in de hoop.
Ik hoop dat ik mensen kan aanmoedigen en verwarmen.
Ik hoop dat ik anderen niet afzal breken met mijn woorden.
Ik hoop dat ik mild en terughoudend blijf in mijn oordeel.*

*Ik wil mij steeds weer oefenen in de hoop.
Ik hoop dat ik open kan blijven staan voor anderen.
Ik hoop dat ik kan luisteren naar het innerlijk van de mens.
Ik hoop dat er iemand is die mij altijd weer steunt.*

*Ik wil mij steeds weer oefenen in de hoop.
Ik wil leven uit vertrouwen en liefde.
Ik wil doorgeven wat opbouwend en hoopgevend is.
Ik hoop op mensen die samen met mij leven vanuit de goede hoop.*

*Marinus van den Berg
Een nieuw begin; Gebeden en
gedichten (Kampen, 1991)*

Pillen in Angola

1999. Angola – nog steeds een slagveld van de Koude Oorlog – is gevaarlijk gebied. Maar in de kuststad Benguela ligt een kans die de jonge Nederlandse Maya van den Ent – pas afgestudeerd apotheker – niet wil laten schieten. Met geld van Cordaid zet ze een piepklein verdeelcentrum op voor medicijnen. Dat groeit uit tot een grote kerkelijke onderneming die vandaag het hele land voorziet van medicijnen. 100% gerund door Angolezen.

..... Maya (48) .....

Voor Cordaid Memisa kon ik met het bisdom van Benguela een groothandel opzetten voor goedkope geneesmiddelen in Angola. Medicijnen waar je 80 procent van de meest voorkomende ziektes mee kan behandelen. Door de oorlog en de corruptie lag de hele medicijnendistributie er jaren stil. Wie pillen kón kopen, betaalde woekerprijzen voor onbetrouwbaar spul. Wij hebben er in die laatste oorlogsjaren de enige groothandel opgezet die functioneerde. Een kleine kamer, volgestouwd met dozen en een paar personeelsleden, dat was de start.

Met 50.000 dollar betaalden we de opstartkosten en de eerste container generieke geneesmiddelen uit Nederland. Die verkochten we een stuk onder de prijs van de illegale markt, maar nog steeds met een kleine winst. Met die winst financierden we de volgende lading. En zo kwam er om de paar maanden een scheepscontainer onze kant op met levensreddende geneesmiddelen, injectienaalden en infusen. Allemaal van veel hogere kwaliteit dan wat er lokaal circuleerde.

Katholieke zusters speelden – en spelen – een cruciale rol. In de verste uithoeken van het land zorgen zij dat gezondheidsposten blijven draaien en ze leiden personeel op. Onvoorstelbaar wat voor werk zij verzetten. Van heinde en verre kwamen ze naar ons toe, oorlog of geen oorlog. Voor een paar dollar kregen ze potten met duizend pillen mee en gingen met een volgeladen auto over lange en gevaarlijke wegen weer terug om de medicijnen te bezorgen bij hun patiënten. Vooral in het malariaseizoen kregen we de pillen amper aangesleept.

Door die zusters wisten we zeker dat de medicijnen naar de mensen gingen die ze het hardste nodig hadden, voor betaalbare prijzen. Die nonnen gaan tot het uiterste voor hun patiënten, werken dag en nacht in de meest primitieve omstandigheden. Het is dankzij hen dat wij toen echt iets duurzaam en zinvol hebben opgezet. In Benguela – waar de groothandel is gevestigd

– was het relatief rustig. Maar twintig kilometer verderop waren er dagelijks aanslagen. We leverden ook aan ziekenhuizen, maar dat kon alleen met het vliegtuig. Over land was het te gevaarlijk.

Eén keer was ik bij een ziekenhuis op werkbezoek. 's Nachts werden we aangevallen. Gewapende lui hebben de boel geplunderd. Ook het dorp in de buurt is leeg geroofd. Toch krabbelden de mensen weer op, keken vooruit en bleven positief.

Vandaag is het kleine verdeelcentrum van toen een onderneming die een omzet draait van drie miljoen euro. De pillen komen niet meer uit Nederland, maar uit de hele wereld. Er werken zestig Angolezen – onder leiding van Elisabeth Freitas. Deze Angolese nam indertijd van mij het stokje over.

De missie van toen is ongewijzigd: betaalbare basisgeneesmiddelen verstrekken aan mensen die ze het hardste nodig hebben. Voluit heet het distributiecentrum Deposito de Medicamentos Quirino Houdijk – genoemd naar de Nederlandse pater Krien Houdijk die jarenlang missiewerk heeft gedaan in Angola.

Zelf verliet ik Angola na vier jaar. Tegenwoordig werk ik voor Unicef, ik woon in New York. Maar Benguela blijft voor mij een bijzondere plek. Met heel weinig middelen heeft Cordaid daar echt iets moois neergezet. Iets wat nog steeds werkt en meer mensen bereikt dan ooit tevoren. Het is het bewijs dat je met de juiste mensen echt iets kunt bereiken met ontwikkelingssamenwerking. Ook in oorlogstijd. ■

'Het bewijs dat je met de juiste mensen echt iets kunt bereiken met ontwikkelingssamenwerking. Ook in oorlogstijd.'

ANGOLA TOEN EN NU

In **1999**
is Angola is nog steeds
een slagveld van de
Koude Oorlog.

Met **50.000**
dollar van Cordaid
Memisa werd een
distributiecentrum
opgericht voor
medicijnen.

Hiermee kon **80%**
van de meest
voorkomende ziektes
goed behandeld
worden.

In **2017**
is de situatie na jaren
van oorlog redelijk
stabiel.

Het deposito van toen is
nu een grote katholieke
onderneming, waar
60 Angolezen
werken, met omzet van
3 miljoen euro.

De gezondheidssituatie
laat helaas wel nog
altijd te wensen over.

Moedersterfte
per 100.000
levend geboren
baby's is **477**
(in Nederland: 7).

‘Geld zet aan tot handelen, initiatief en eigen keuzes’

MARTEN TREFFERS,
NOODHULP-EXPERT BIJ CORDAID

Bent u donateur van Cordaid Mensen in Nood? Dan maakt u dit noodhulp-project mede mogelijk.

Cordaid
mensen in nood

Hulp in natura, het lijkt de essentie van noodhulp. Wie honger heeft, geef je te eten. Wie geen huis meer heeft, een tent. Maar sinds een jaar of tien zijn cash transfers in opkomst. Gewoon geld geven. Het is vaak goedkoper en effectiever, zo blijkt in de praktijk. Waarom? Marten Treffers legt uit hoe het werkt in Afghanistan. En Alex Mbira doet bericht uit de vluchtelingenkampen in Zuid-Soedan.

Marten Treffers in Afghanistan: 'Goederen naar rampgebieden brengen is duur en tijdrovend.'

Afghanistan

Afghanistan was de afgelopen dertig jaar het strijdtoneel van conflicten tussen nationale en internationale machten. De huidige leefomstandigheden zijn zwaar, vooral op het platteland voor boeren en vrouwen.

AFGHANISTAN IN CIJFERS

323.000
mensen ont-
heemd door
geweld in 2016.

11.000
burgerdoden door
geweld in 2016.

8
miljoen mensen
in nood.

600.000
Afghanen - ooit
gevlucht voor de
Taliban of eerder
voor het geweld
tijdens Ameri-
kaanse en Rus-
sische invasies -
zijn in 2016 door
Pakistan uitge-
zet naar hun land
van oorsprong.
Soms na 20, 30
jaar. Veel terug-
keerders staan
niet geregistreerd
en kunnen nergens
aanspraak
op maken.

HULP VAN CORDAID IN AFGHANISTAN

Met steun van de Nederlandse overheid en donateurs van Cordaid Mensen in Nood helpen we

2.660
ontheemden en
gedwongen terug-
keerders (380
gezinnen).

Een half jaar krij-
gen ze maande-
lijks 200 euro per
familie.

Met dat geld
kopen ze voed-
sel en spullen die
ze nodig hebben
en betalen ze de
huur.

Wat is er mis met goederen uitdelen? Marten Treffers is noodhulp-expert bij Cordaid: 'Grote crises vragen om grote logistieke operaties. Denk aan inkoopprocedures, opslag, transport en distributie van dekens, voedselpakketten, tentzeilen, emmers, zeep, maandverband voor duizenden gezinnen. Dat is ontzettend duur en tijdrovend. Als je die kosten en dat tijdverlies

kunt vermijden door mensen geld te geven en zelf spullen te laten kopen, dan ben je gek als je dat niet doet.'

Klinkt logisch. Waarom doen hulporganisaties dat niet altijd?

'Het werkt alleen als er een lokale markt is en leveranciers de vraag aankunnen. Op plaatsen waar niets is, moet je wel goederen van elders aanvoeren en uitdelen. Maar de wereldbevolking verstedelijkt en crises doen dat ook: steeds meer ontheemden en vluchtelingen zitten in steden. De Afghaanse stad Jalalabad bijvoorbeeld, wordt overspoeld door honderd-duizenden ontheemden en gevluchte Afghanen die worden teruggestuurd uit Pakistan. Die overleven overal en nergens: in parken, langs wegen, onder bruggen. Maar de economie draait daar wel. En met een beetje geld kunnen ze zelf goed en snel aan voedsel, medicijnen of onderdak komen. Sneller dan wanneer hulporganisaties dat centraal voor hen zouden regelen. Allicht kosten spullen in de detailhandel meer dan wanneer hulporganisaties ze in bulk inkopen. Dan nog blijft het een stuk goedkoper.'

Is dat niet naïef, zomaar geld geven?

'Het is nooit zomaar. Het geld gaat naar wie het het hardste nodig heeft: gevluchte en ontheemde eenoudergezinnen, ouderloze kinderen, gevluchte vrouwen die er alleen voor staan, zieken, bejaarden en mensen met een handicap. En het is ook niet naïef. Het is geen waterdichte methode, maar als je achteraf controleert zie je dat het geld 9 van de 10 keer aantoonbaar goed is besteed aan gezond voedsel, huur, medicijnen en andere levensnoodzakelijkheden. Maar nog veel belangrijker: geld geven zet aan tot handelen, tot initiatief en eigen keuzes maken. Dat geeft mensen die vaak al maanden door een hel gaan en alle waardigheid is ontnomen, weer wat eigenwaarde. En je stimuleert ook nog eens de lokale economie. Bij grote distributies krijgt iedereen hetzelfde. Maar niemand heeft dezelfde noden. De een heeft dekens kunnen meenemen, de ander alleen potten en pannen. De een is ziek, de ander niet. Met *cash transfers* kunnen mensen beter voorzien in specifieke noden. Dat is effectiever dan goederen uitdelen.'

3 MANIEREN OM GELD TE GEVEN BIJ NOODHULP:

- Mensen krijgen geld voor het mee helpen opbouwen van het (ramp)gebied waarin ze verblijven (*cash for work*).
- Mensen krijgen een vrij te besteden bedrag (*multi purpose cash*).
- Mensen krijgen een bedrag of een tegoedbon (*voucher*) voor een specifiek doel: bijvoorbeeld voedsel.

De bedragen variëren van enkele tientjes tot een paar honderd euro per maand per familie. Als het kan wordt het geld overgemaakt via mobiel bankieren. Dat is vooral voor vluchtelingen en ontheemden een uitkomst.

Alex Mbira in Zuid-Soedan: 'In elk kamp krijgen 600 ontheemden een voedselbon van omgerekend 50 euro.'

Zuid-Soedan

Zuid-Soedan wordt verscheurd door een burgeroorlog tussen het regeringsleger van president Salva Kiir en de rebellen van het SPLM IO, onder leiding van ex-vice president Riek Machar.

Alex Mbira is Cordaids noodhulpcoördinator in Zuid-Soedan. 'In Zuid-Soedan werken we met tegoedbonnen – vouchers. Dat doen we in opvangkampen in Torit, een stadje in het zuiden en in Wau, een grote stad meer naar het noorden. In elk kamp krijgen 600 ontheemden een voedselbon van omgerekend 50 euro. Daar kunnen ze mee terecht in winkels in de buurt waar wij een contract mee hebben gesloten. Die winkels worden door ons dan weer uitbetaald.'

In veel kampen deelt het Wereldvoedselprogramma van de VN toch al voedsel uit?

'Dat klopt, maar dat is lang niet toereikend voor de aanbevolen hoeveelheid van 2.100 calorieën per persoon per dag. Zeker niet voor mensen die op de vlucht zijn en die al maanden leven in een kamp. Met onze vouchers kopen ze extra olie, maïs, groenten, graan, suiker en slagen zij en vooral hun kinderen erin om aan te sterken. En die producten zijn vers! VN-voedselpakketten worden ingevlogen uit buurlanden en liggen vaak een tijd in de opslag.'

In die kampen verblijven tienduizenden mensen. Hoe voorkom je dat er geruzied of gevochten wordt om de tegoedbonnen?

'Door heel open te zijn over je selectiecriteria – je wilt de kwetsbaarste mensen helpen – en samen met vertegenwoordigers van de kampbewoners te bepalen wie het geld het hardste nodig heeft. Dat doe je trouwens altijd, of je nu geld, voedsel of vouchers uitdeelt. Tot nu toe werkt dat goed.'

Wat zijn de voordelen van vouchers? Waarom geen geld?

'De voedselonzekerheid hier is erg groot. In grote delen van het land is 20 procent van de kinderen ondervoed. Met voedselbonnen zijn we er zeker van dat het geld eraan bijdraagt om de hongersnood te verkleinen. En voor de kampbewoners kopen we eigenlijk vrijheid: de vrijheid om zelf te kiezen wat je lekker vindt en nodig hebt. Winkeliers helpen we op deze manier ook aan inkomen, waardoor zij hun gezinnen beter kunnen onderhouden. Maar het is ook goed voor ons als hulporganisatie.'

Wij hebben nu een netwerk van betrouwbare verkopers die werken met vaste prijzen. Waar de nood hoog is grijpen woekeraars vaak hun kans. Dat doen zij niet. Op dit opslag- en distributiesysteem kunnen we in de toekomst vaker een beroep doen. Dat maakt ons flexibel en snel. In tijden van nood zijn dat levensreddende eigenschappen.'

Wat als het geweld zo oplaait in de buurt van de kampen, dat ook de lokale handel de deuren moet sluiten?

'Als de winkels zonder voorraad zitten, wordt het moeilijk. Als de grenzen dichtgaan, verdwijnen bepaalde producten. Gelukkig wordt er ook lokaal wel wat verbouwd. En de handelszin van mensen is onuitroeibaar. Waar mensen samenkomen, ook in kampen, daar ontstaan winkeltjes. Maar inderdaad, als de voorraden verdwijnen, dan moeten we weer terug naar de klassieke distributie van goederen. Gelukkig jagen we met onze vouchers lokale handel en productie aan. En zo dragen we met noodhulp op lokaal niveau ook bij aan herstel op langere termijn.' ■

ZUID-SOEDAN IN CIJFERS

1,9 miljoen ontheemden

5,8 miljoen mensen in nood

HULP VAN CORDAID IN ZUID-SOEDAN

De situatie in Zuid-Soedan wordt steeds ernstiger door toenemende droogte.

100.000 mensen leven op de rand van de hongersnood.

De Samenwerkende Hulp Organisaties (Giro 555) hielden een nationale inzamelingsactie.

Cordaid breidde haar activiteiten in Zuid-Soedan daardoor uit.

1.500 zwaarst getroffen krijgen extra voedsel, waterzuiveringstabletten, ORS en visgerei.

Daarnaast krijgen 6.000 mensen, van wie 4.800 kinderen, aanvullende voeding en medicijnen.

Lees meer over de Cordaid- en Giro555-actie in onder meer Zuid-Soedan op pagina 2 in de rubriek 'Daarom'.

‘Als ik het zwaar heb, denk ik aan Chanceline’

FOTOGRAFIE PETER DE KROM

Zeven maanden zwanger en dan 27 kilometer lopen naar de dichtstbijzijnde gezondheidspost om te controleren of alles goed gaat met de baby. Op een dag zag Laure Wessemsius (44), hoofd van Cordaid Investments, een filmpje van Cordaid over Chanceline, een vrouw uit Oost-Congo. Bij gebrek aan vervoer liep deze zwangere vrouw urenlang door de zon en tropische regenbuien. Op slippers. Laure, zelf moeder van drie kinderen, herinnert zich nog goed hoe dik haar buik was na zeven maanden zwangerschap. Gekscherend: ‘Ik kon alleen nog maar van de bank naar de keuken rollen.’

Hoe zou het zijn om zo'n afstand te moeten lopen? Laure – niet echt sportief – wil wel eens weten hoe dat voelt. Samen met een vriend loopt ze vorig jaar voor het eerst de Nijmeegse Vierdaagse. Vier keer 40 kilometer. De eerste 25 kilometer gaan Laure goed af. ‘Maar daarna

wordt je lichaam stijf. Heupen, enkels en knieën gaan zeer doen. Overal pijn en dan moet je nog 15 kilometer. Elke keer als ik het zwaar heb en wil opgeven, denk ik aan Chanceline. Tegenover haar kan ik het niet maken om te klagen.’ Laure verbijst zich en loopt verder. ‘Ik had al respect voor de mensen waarvoor Cordaid zich inzet. Tijdens die lange tocht waarin ik zelf afzie, slaat dat om in bewondering. Het dagelijkse leven in moeilijke omstandigheden vergt optimisme en moed.’

‘Tijdens de Vierdaagse kun je elke paar kilometer bij een EHBO-post terecht om je blaren te laten doorprikken. Ik stap op de fiets en ben binnen 10 minuten bij de huisarts of apotheek. Gezondheidszorg is zo'n basisrecht; het zou voor iedereen toegankelijk moeten zijn.’ Afgelopen jaar liet Laure zich voor haar deelname aan de Nijmeegse Vierdaagse sponsoren. Dat leverde Cordaid Memisa 900 euro om de gezondheidszorg te verbeteren. Dit jaar loopt Laure weer mee. ■

Wil je Laure sponsoren? Dat kan door een bedrag over te maken via www.devierdaagsesponsorloop.nl/wandelaars (zoek op wandelaar Laure Wessemsius). Ben je zelf van plan om te gaan lopen en wil je in teamverband meelopen met Laure voor Cordaid? Mail ons dan: info@cordaid.nl.

Pleidooi

‘Jongeren leveren bijdrage aan betere wereld’

Wilma Paulij, docent op de middelbare school Augustinianum in Eindhoven, helpt leerlingen bij hun zoektocht naar zichzelf en de wereld om hen heen. Voor de opdracht ‘Het Beste Idee’ ontwikkelen teams in opdracht van Cordaid producten waarmee ontheemde jongeren kunnen blijven leren.

Met alleen theorie kom je er niet in de maatschappij, heb ik gemerkt als uitvinder van enkele patenten. Door mijn eerdere ervaring als onderzoeker op de universiteit en in het bedrijfsleven weet ik tegen welke dilemma’s wetenschappers aanlopen. Zo zijn tijd en budget beperkt en moet je samenwerken. En heb je eenmaal een goed idee bedacht, dan dient zich de volgende vraag aan: deel je het gratis met de wereld of vraag je patent aan? Lesstof uit boeken bereidt leerlingen onvoldoende voor op deze zaken die je in de praktijk tegenkomt. Daarom bedacht ik een nieuw curriculum waarmee leerlingen ervaren hoe je wetenschap toepast om maatschappelijke problemen op te lossen.

Verdiepen in vluchtelingen

Middelbare scholieren bevinden zich in een levensfase waarin ze op zoek zijn naar zichzelf en de wereld om hen heen. Graag help ik ze bij deze zoektocht. Door ze aan het werk te zetten met een maatschappelijk probleem ervaren ze dat zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan een betere wereld.

Dit jaar bedacht ik samen met Cordaid een relevante opdracht. Leerlingen moesten in teams een tastbaar product ontwikkelen, waarmee ontheemden tussen de 12 en 18 jaar kunnen blijven leren. Door deze opdracht verdiepen de leerlingen zich drie maanden in de situatie van vluchtelingen. Een onderwerp dat zo vaak voorbij komt in de media, dat je er bijna immuun voor wordt. Maar als je moet nadenken over wat het betekent als je niet meer naar school kunt, terwijl jouw enige zorg is dat je je eindexamen haalt, dan gaat het onderwerp wél leven.

Van de begeleidende docent vraagt het kennis en inspanning om de teams te begeleiden, het is behoorlijk intensief. Maar leerlingen vinden het geweldig om de competitie aan te gaan. Ze leren veel van het samenwerken in teams en het werken onder tijdsdruk. Ook gingen ze met elkaar in gesprek: delen we dit idee gratis of vragen we patent aan? En de wereld heeft er ook nog iets aan: de leerlingen hebben goede ideeën bedacht. Ik hoop dan ook dat meer scholen dit soort projecten opnemen in hun curriculum.’ ■

Wilma Paulij:
‘Ik wil leerlingen laten ervaren hoe je wetenschap toepast om maatschappelijke problemen op te lossen.’

Als donateur van Cordaid Kinderstem geeft u ook vluchtelingenkinderen een betere toekomst.

Cordaid
Kinderstem

Cordaid Kinderstem

Cordaid Kinderstem wil dat elk kind goed onderwijs krijgt. Daarom zetten wij ons in voor kinderen in ontwikkelingslanden die vaak niet naar school kunnen. Een steeds groter aantal van deze kinderen woont in vluchtelingenkampen, zoals in de Centraal-Afrikaanse Republiek, Irak, Syrië of Libanon.

'Bedenk een nieuw of verbeterd product wat ertoe bijdraagt dat ontheemden tussen 12 en 18 jaar blijven leren'

In 2016 zijn er meer dan 50 miljoen kinderen die niet naar school kunnen vanwege oorlog. Helaas neemt in landen waar geen of slecht onderwijs is, de kans op conflict zelfs toe doordat er geen toekomst is voor jongeren. Economen hebben berekend dat je inkomen met 10% afneemt als je één schooljaar mist en kinderen die de basisschool niet door-

lopen zullen naar alle waarschijnlijkheid 32% minder verdienen dan de kinderen die dat wel doen. De kans dat deze kinderen in het alternatieve circuit (ongeschoold werk, afpersing, uitbuiting en prostitutie) belanden is dan ook heel groot.

Met 'Het Beste Idee 2017' komen Cordaid en het Augustinianum voor deze kinderen in actie.

3 beste ideeën

De vijfkoppige jury was gecharmeerd van het idee om leerstof te drukken op etiketten van petflessen en wc-rollen, maar vond dit de beste drie ideeën:

1. [Re/Hope]

Laurens van Irsel, Lars van den Waardenberg en Stijn van Lierop ontwierpen een spel waarmee je leert hoe je een project runt. Het spel is meteen te spelen, ook zonder docent.

2. Hikes.

Suzanne Angenent, Pleun Welvaarts, Stefan Bax en Denise La Gordt Dillie bedachten dat vluchtelingen doeken met lesstof aan hun tent kunnen hangen. Het vluchtelingenkamp verandert zo van ui-

terlijk en jongeren krijgen hiermee nieuwe ontmoetingsplaatsen.

3. Eduglasses.

Koen van Gent, Roel Koopman, Thies van der Zande en Coen Wildeboer Schut bedachten een elektrische 2D/3D mastviewer. Terwijl je de informatie ziet, heb je radiocontact met een leraar.

Wil je weten welk idee uiteindelijk gewonnen heeft. Ga naar www.cordaid.org/nl/nieuws/beste-idee-2017/

Verder kijken dan het leven lang is

We krijgen vaak vragen van mensen die bezig zijn met hun testament. Bijvoorbeeld over de executeurservice van Cordaid of over de manier waarop Cordaid een nalatenschap zou besteden. Maar ook de keuze tussen een erfdeel of een legaat is nog wel eens lastig. Stelt u deze vragen gerust aan ons voordat u naar de notaris gaat.

Veel donateurs van Cordaid hebben een legaat of een erfdeel in hun testament voor Cordaid bestemd. Sommigen omdat ze al bijna hun hele leven doneur zijn. Ze vinden het een fijn gevoel om ook met hun nalatenschap bij te dragen aan een betere wereld. Anderen geven hun nalatenschap aan Cordaid, omdat de vererving dan vrij is van erfbelasting. Als u uw testament gaat opstellen of aanpassen en u overweegt Cordaid daarin op te nemen, maar u heeft daar nog vragen over dan kunt u

ons altijd bellen. Ook kunt u speciale donateursbijeenkomsten in het land bezoeken, waar in de ochtend een lezing over schenken en nalaten aan Cordaid wordt gegeven. Tijdens de lezing worden de meest gestelde vragen over dit onderwerp besproken. De data en plaatsen voor 2017 vindt u in het onderstaande kalendertje. Aanmelden kan via de website: www.cordaid.nl/aanmelden. Bij de bijeenkomsten ontvangt u gratis het boekje 'Samen verder kijken dan het leven lang is'. U vindt in dit boekje talloze zinvolle vragen en antwoor-

den. U kunt het boekje ook (gratis) bestellen op www.cordaid.nl/nalaten.

Mariëlle Lindeboom, notarieel jurist bij Cordaid is telefonisch te bereiken via 070-3136264 of 06-22528598 of via email: marielle.lindeboom@cordaid.nl

AGENDA BIJENKOMSTEN

6 juni Rijksmuseum Twente in Enschede	3 oktober Zeeuws museum in Middelburg	14 november Mondriaanhuis in Amersfoort
15 juni Tropenmuseum in Amsterdam	9 oktober Zilvermuseum in Schoonhoven	

Mariëlle: 'Het komt regelmatig voor dat mensen hun huidige testament meenemen en al hun vragen na afloop van de lezing aan mij stellen. Sommige mensen komen eerst 2 of 3 keer naar een bijeenkomst alvorens ze een afspraak met mij maken om te bespreken hoe ze hun nalatenschap voor Cordaid kunnen bestemmen.'

Denk met ons mee Maakt het vluchtelingenvraagstuk investeren in armoedebestrijding nog belangrijker?

In 2040, zo luidt de verwachting, zal een groep van 120 miljoen Afrikanen op drift zijn. Dat komt onder meer door de bevolkingstoename daar, terwijl door de klimaatverandering, grondstoffenschaarste en het gebrek aan eerlijke welvaartverdeling er gewapende conflicten zullen ontstaan. Dat stelt Remco van Veen in zijn column op pagina 12. Daarbij valt het huidige vluchtelingenprobleem bijna in het niet. Is hier

nog iets aan te doen, kunnen we ervoor zorgen dat mensen niet hoeven vluchten voor oorlog, armoede of honger? Cordaid werkt in de meest kwetsbare gebieden, getroffen door oorlog, conflict en natuurgeweld. Met de lokale gemeenschappen werken we aan vertrouwen en veerkracht om mensen zelfredzaam te maken. Naast programma's gericht op noodhulp werken we aan veiligheid en recht, gezondheidszorg, educatie en

economische groei. Wij geloven erin dat die aanpak leidt tot zelfstandige mensen en sterke gemeenschappen die de uitdagingen van hun omgeving aan kunnen. Wat denkt u? Kunnen we met die aanpak, met die manier van armoedebestrijding de vluchtelingenstroom in de toekomst beperken?

Laat het ons weten op www.cordaid.nl/poll

POLL
OP ONZE
WEBSITE

102 jaar
ervaring

152 miljoen
euro omzet (2015)

288.000
donateurs in Nederland

ENKELE RESULTATEN

6 miljoen
mensen toegang tot
gezondheidszorg geboden

220.000
kinderen en studenten toegang
gegeven tot onderwijs

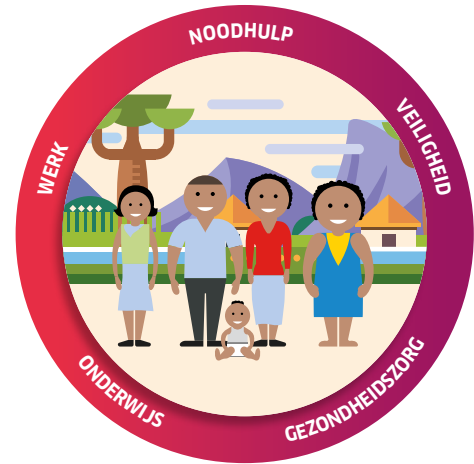

440.000
leningen verstrekt
aan ondernemers

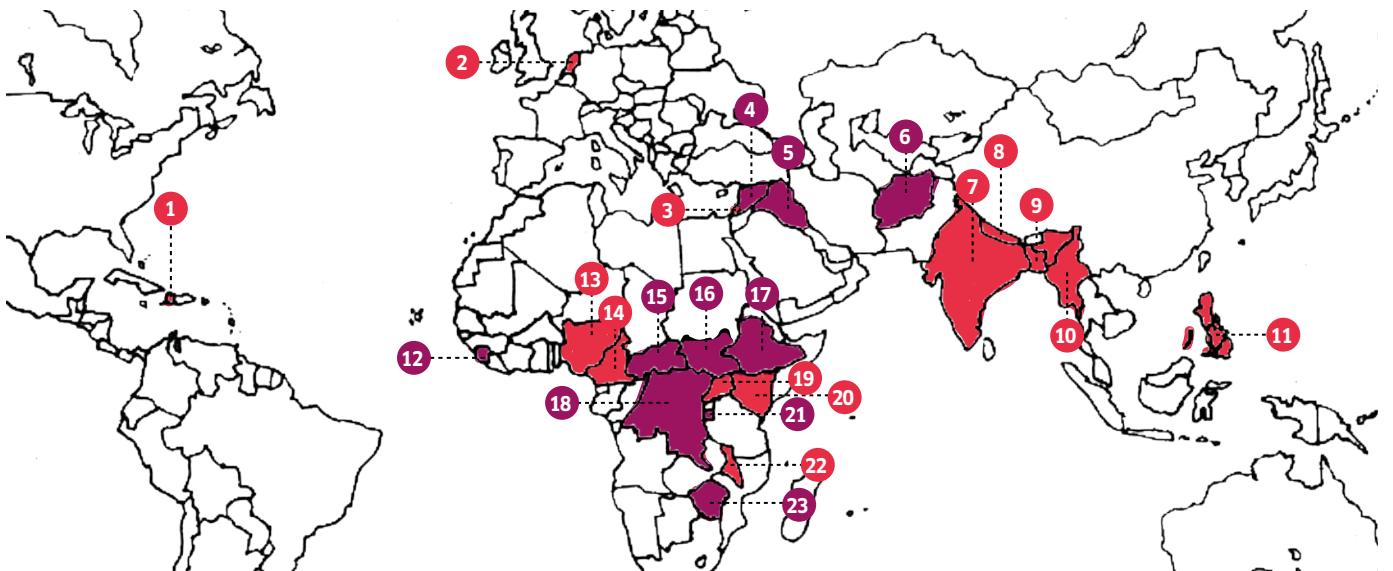
1.2 miljoen
mensen noodhulp gegeven

WAT WE DOEN

CORDAID WERKT IN 23 LANDEN WAARONDER NEDERLAND

1 Haïti	5 Irak	9 Bangladesh	13 Nigeria	16 Zuid-Soedan	19 Oeganda	23 Zimbabwe
2 Nederland	6 Afghanistan	10 Myanmar	14 Kameroen	17 Ethiopië	20 Kenia	
3 Libanon	7 India	11 Filipijnen	15 Centraal-Afrikaanse Republiek	18 Democratische Republiek Congo	21 Burundi	
4 Syrië	8 Nepal	12 Sierra Leone			22 Malawi	

De **10** landen waar we ons het meest op richten zijn: **Democratische Republiek Congo, Centraal-Afrikaanse Republiek, Zuid-Soedan, Burundi, Afghanistan, Ethiopië, Sierra Leone, Irak, Syrië en Zimbabwe.**

De spreuk

Kevin Rothuizen (21) beschouwt het als een groot geluk dat hij is geboren in Nederland. 'Waar mijn wieg stond, kan ik natuurlijk niet veranderen. Maar wat ik lastig vind om te accepteren, is dat ik daardoor meer toekomstperspectief heb dan veel kinderen in ontwikkelingslanden.' Om die reden is Kevin dagelijks bezig met zijn levensmotto: 'Accepteer wat je niet kunt veranderen en verander wat je niet kunt accepteren.' Drie jaar wierf hij donateurs voor Cordaid, door huis aan huis aan te bellen. 'Ik wil me inzetten voor Cordaid, omdat ik geloof dat we samen voor een betere en mooiere wereld kunnen zorgen.' Inmiddels heeft Kevin de straat verruild voor het kantoor. Hij is nu verantwoordelijk voor het trainen, motiveren, begeleiden en coachen van collega's, zodat

zij zoveel mogelijk nieuwe en loyale donateurs vinden. 'Ik zie het als mijn missie om dit zo goed mogelijk te doen.' Ook bij zijn collega's merkt Kevin dat zijn spreuk van toepassing is. 'Als het sneeuwt of regent of wanneer je uren achter elkaar "nee" te horen krijgt aan de deur, dan is het lastig om steeds met evenveel motivatie je verhaal te vertellen.' Op zo'n moment probeert Kevin zijn collega's aan deze spreuk te herinneren en laat hij ze zich focussen op zaken waarop ze wél invloed hebben. Zoals hoe zij zich presenteren en met hoeveel passie zij hun verhaal vertellen aan potentiële donateurs. 'Vaak heeft dit direct een positief effect. Ik kan dus wel zeggen dat deze spreuk me veel brengt in mijn leven.' ■

